

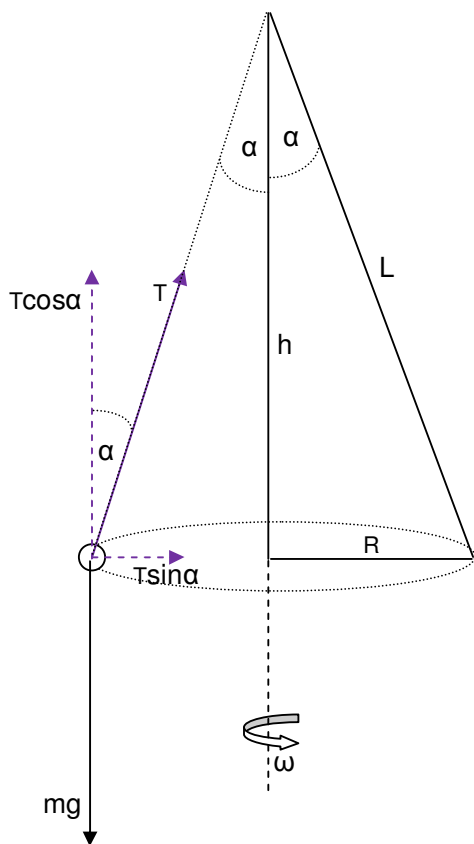
שיקולי כוחות :

הכדור אינו מאיץ כלל בכיוון אנכי $\Rightarrow$ רכיבה האנכי של המתיחות מקזז את כוח הכבידה $\Rightarrow T \cos \alpha = mg$

הכדור מאיץ רדיאלית במישור אופקי $\Rightarrow$ רכיבה האופקי של המתיחות מספק כוח רדיאלי $\Rightarrow T \sin \alpha = \sum F_R$

נחלק המשוואות זו בזו ונקבל : $\sum F_R = mg \tan \alpha$

שיקולי מרחקים : $h = L \cos \alpha$, $R = L \sin \alpha$

סעיף א' - משוואת תנועה וזמן מחזור :

משוואת התנועה של גוף מתקבלת מכפיפתו לחוק השני של ניוטון: $\sum F = ma$

$$\sum F_R = ma_R \Rightarrow mg \tan \alpha = m\omega^2 R \Rightarrow$$

$$\Rightarrow g \tan \alpha = \omega^2 L \sin \alpha \Rightarrow \frac{g}{\cos \alpha} = \omega^2 L \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \sqrt{\frac{g}{L \cos \alpha}} = \omega \Rightarrow \sqrt{\frac{g}{L \cos \alpha}} = 2\pi f \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \sqrt{\frac{g}{L \cos \alpha}} = \frac{2\pi}{T} \Rightarrow T = 2\pi \sqrt{\frac{L \cos \alpha}{g}}$$

קיבלנו את זמן המחזור (T) של המטוטלת הקובית, שהוא הזמן הדרוש לה לביצוע הקפה אחת.

סעיף ב' - תדירות זוויתית מינימאלית למטוטלת קובית :

$$\omega = \sqrt{\frac{g}{L \cos \alpha}} \quad \text{במהלך הפיתוח בסעיף א' קיבלנו ביטוי לתדירות הזוויתית}$$

L - ו- g קבועים, לכן התדירות הזוויתית (ω) משפיעה בביטוי זה רק על הקוסינוס של זווית הנטייה (α) מהאנך.

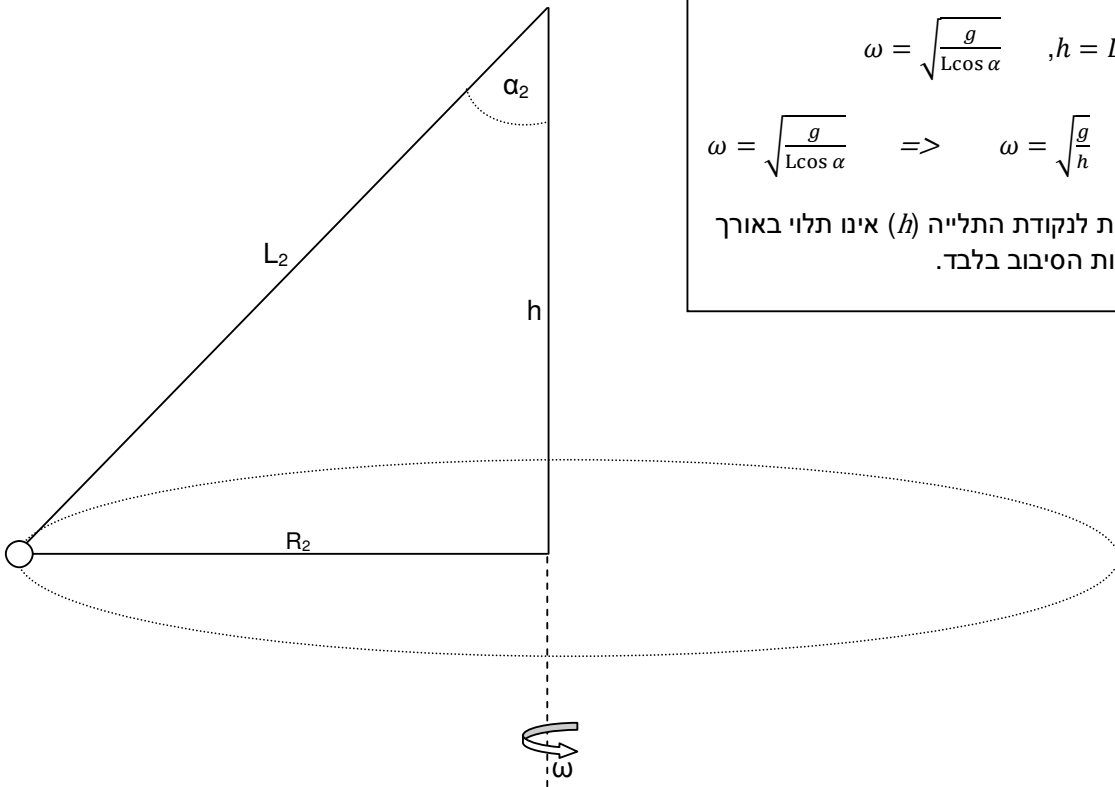
כדי לקיים מסלול מעגלי אופקי α צריכה להיות גדולה מאפס, ז"א $\cos \alpha$ צריך להיות קטן מאחד, ז"א $\sqrt{\frac{g}{L}} < \omega$

סעיף ג' - האם h תלוי באורך המטוטלת ?

כאמור לעיל, $h = L \cos \alpha$, $\omega = \sqrt{\frac{g}{L \cos \alpha}}$

$$\omega = \sqrt{\frac{g}{L \cos \alpha}} \Rightarrow \omega = \sqrt{\frac{g}{h}} \Rightarrow h = \frac{g}{\omega^2}$$

מסתבר שהגובה מתחת לנקודת התלייה (h) אינו תלוי באורך המטוטלת אלא בתדירות הסיבוב בלבד.

סעיף ד' - אם ניקח חוט ארוך יותר ונסובב באותה התדירות, האם זווית הנטייה α תגדל, תקטן או תישאר ללא שינוי ?

מסעיף ג' נובע ש- $\cos \alpha = \frac{h}{L} = \frac{g}{\omega^2 L}$, ז"א שאם אורך החוט (L) גדול יותר $\cos \alpha$ קטן יותר α גדולה יותר.

ניתן לסכם את סעיפים ג' ו-ד' כך:

הארכת החוט תוך שמירה על תדירות **קבועה** תגדיל את זווית הנטייה בהתאם, כך שהגובה מתחת לנקודת התלייה יישאר כשהיה.